

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ASUMAN SUSAM

Kemik İnadı

© 2015, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncıyı yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2015

2. basım: Ocak 2017, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Sırma Köksal

Düzeltili: Aylin Samancı

Mizanpaj: M. Atahan Sıralar, Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-2629-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ASUMAN SUSAM KEMİK İNADI

ŞİİR

2016 RUHİ SU ŞİİR ÖDÜLÜ

ASUMAN SUSAM, İzmir doğumlu. EÜ Edebiyat Fakóltesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Aynı üniversitenin İletişim Fakóltesi RTS Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını tamamladı. İlk şiiri 1989'da *Milliyet Sanat* dergisinde ve o yılın *Genç Şairler Antolojisi*'nde yayımlandı. O günden beri şiirleri, edebiyata dair eleştiri ve denemeleri, sinema yazıları çeşitli dergilerde yer almaktadır. *Bir Unutuş Olsun* (1995), *İhtimal Ki Aşk* (2001), *Susunca Sen* (2008), *Dil Mağarası* (2012) adlı şiir kitapları ve *99 Beyit: Divan Şiirinden Seçmeler ve Çözümlmeleri* (Melike Koçak, Makbule Aras'la birlikte) (2008), *Yangın Yıllarından Nidâ'ya Ahmet Telli Şiiri* (2010), *Toplumsal Bellek ve Belgesel Sinema* (2015) incelemeleri yayımlanmıştır.

İçindekiler

KEMİK	11
Kimse	13
Otuz4	14
Amed'i Düşünürken	17
Ücra	19
Şarkı	20
Süveyda	21
Yakın	22
İNAT	23
Öldürmeyeceksin	25
Tökezleme Taşları	27
Işık	29
Yazı	31
Sıcak Taş	33
Sylvia	35
SIZI	37
Diptaşı	39
23 No'lu Tramvay	41
Ayrılık İşaretleri	44

Huş Ağacının Altında.....	48
Eski Orman	56
Leylak Sarhoşu	57
Aşına	59
Huy	61
UTANÇ	63
Tersinden	65
Varlıktaki Yırtıklar	67
Yangı.....	69
Utanç.....	70

Kemik

KİMSE

en çok kimsin dediklerinde tökezliyorum
bir yalancı gibi terliyor ellerim
hepsi olmaktansa hiçbiriyim
ama bu nasıl denir

sen gideli kim'den türetilen ne kaldı
niçin yorgunu bir akıldan
ne'liğim kemiğimin tozu
gizlenmiş açığ ediyor rüzgâr
bir kaçak gibi terliyor ellerim
aynanın içine kaçmış sen'i bekliyorum

kimim ben
varlığın evinde rüyada
yerin sertinde inzivada
bir suçlu gibi terliyor ellerim
sen'i istemezim sanmıştım
kusur ben'miş anladım

kursağında kalan seni yutkunabilsem
ciğerhûn ne demek bilmek için
suyu içmek yerine bardağı kemiriyorum
gözüme kaçırdığım uykusuzlukla
üstüme düşürüyorum *kara güneş'i*

kimlikler diyorum, üzerine basa basa
en son kimsesizliğe çıkar
hafızanın kayalıklarını aşındırır
topukların kesiklerinden sen sızar
yalan bozulunca yalancı da kalmaz

zordayım ben sensiz
bunu anla.

I

otuz4 kerre yutkundum
Eyüb'ün kardeşliğine sığındım sonra
yoksa başımı dağa taşa çarpa çarpa şeydâ

kaç defa daha akıl paramparça
buydu korktuğum
medeniyet kırılması
içimin ikisinin kaybolması

derinine yürüyen dağım
gözyaşımı toprak nereye saklasın
akşamın cümle kapısına vardım
otuz4 yusufcukla karşılandım

otuz4 kerre seslendim kuyuya
cennetin dibi oldu gözlerim
elimde ipin ucu,
kimi... bekledim bekledim

II

onlar gökyüzünden emanet
dışarlıklı bir kederle vardılar
vadide saklanan ölüme
kardeşlik hatırası bakışlar
bir tek onlar
kaldı ense kökümüzde

'uzun sürmüş bir yalan'
mış insan
dünyanın ilk günü
nisyana dönmüş yüzünü

ölümü utandırmış
sınır boyu çocukları
unutulmuş bir yara izi
kalacak zamanın gövdesinde

III

otuz4 kerre yandı ormanlarım
otuz4 kerre sürüldü kalbim köyünden
yurtsuz bir başına kalmış bu akıl
evinden çıkıp nereye?
gitsin!

vadide susuyor süsenler
buhurları tütüyor ruhların.

otuz4 kerre huu!

AMED'İ DÜŞÜNÜRKEN

hasarlı kollarıyla sarıyor eski kenti surlar
gediklerinden ne sızar karanlığa belli değil
içerinin sızısını şarkı diye söylüyor taşlar
alacası içinde saklı kim bize düşman
Kürtçe susarken gözlerin akşam gibi
sabah ayazı gibi Türkçe yutkunurken ben
elimizin sıcağı içimizin soğuşunda
ey şehir kabul et beni
ve sına yalnızlığımı
sözden yapılma bir kalbim
nefesim nefesini bildi
yabancıyı değiliz birbirimizin

sanki dağı ilk yeşili ilk
maviyi sanki, çocuğu ilk
başka gözlerimle gördüm
kalbim sokak aralarında yangın
içimdeki devlete
çocuk aklıyla taş atan bendim
Gâvur mahallesinde
dilim yok
mırıldanıyor duasını duvarlar
hatırla bizi hayat
dişi taşlarına akşam inerken avlulardan

yüzünün engebeleri kerterizim
unutmayın
unutmayın, diye iniliyor
bu derdi unutmayalım
gökyüzü bunun için var
Dârâ'nın mağaralarında saklı
yağmur gibi düşüyor toprağa
içleniyor orda söz
dehlizinde bin yılların su sesi
ona gidelim; bırakalım suya gözlerimizi
hatırlamasak da olur
ötekine kimin eli ilk değdi.

ÜCRA

en ücra sen misin bana
oysa bütün otlar aynı zamana uzuyor
anlamadığım bir dilin şarkısı
aklımı karıştıran o değil, aradaki suslar
uzamasın diyorum hatıraların kışı kadar

ırsınalım birbirimize gözlerimizden
ağzımızdan başlayalım kanmaya
bir de ağlayalım isterim seninle
kemiğin ağrısına, etten sıyrılmasına
ölümün mayası kabarıırken toprakta

herkes başkasının acısıyla konuşsun
telafi yoksa teselli de yok
bakışından kurtulamayan melek
Angelus Novus
dehşetin içine çekilmiş gözleriyle
–kanatlar gergin baş dik göğüs önde–
ağzı vahşetin kuyusu kadar derin

bir melek soyundan daha ne beklenir

en büyük ıssızlık ben miyim sana
dünyaya atılmışken, hepimiz gurbetken
tarihten kovulmuş bir zamansızlıkta
hikâyeyi kim anlatacak peki
akma hevesini
hatırayı hatırlamalı
taze süt kokusuydun bana
duvara vuran gölgem.

ŞARKI

geyikler... kurumuş dal boynuzları
kardan yapılma sonrasızlıkta
hep oradaymış gibi sonsuz bakışta
ilkte kal onlarla
balballara bırak ve sen unut
şarkıyı nasılsa söyletir rüzgâr
mirasındır; üfle ruhunu taş

yumuşak ve beyaz topuklarım benim
hafızanın kumluklarında
içimde uluyan kurttan korkma
kemikten ve diş izinden
sözden kork ama
aklın riyakâr nefesinden
tedirgin olma kutup kederinden
bu açıklıkta dünyanın ucunda
hatırla en eski yalnızlıksın sen

suda kal, anaforuna yenil dibin
köksüz nilüfer ol suyılanı
tanı karnında tepinen atları
uluyan parçalayan ne varsa
sırrı söyle kaç ve yakalanma
bilirim nefesinden bana dediklerini

şarkı hem merhamet hem kurtuluş getirsin.

SÜVEYDA

sen bana muhayyel bir şimdisin
kutupsun çöl; gök denizsin
tarihle sertleşmiş
kaya-resimsin
kalsiyumsun kemikten önce
nesin
bir pıhtı olmaktan öte

ben sana başkaydım evvelden
alacakaranlıkla yanıma vardın
ışıkla doldu yarıklarım
hatırayı hatırladım
melez cesaretin senin
bana da göç edebilirsin

sen beni bilmezdin kendinden
olmakta olanın içindeydi hayat
önüm arkam açıklık
insan: bir olanak hem olasılık
meylim var
çoğalayım sana doğru
dalga aşımı, bulut geçimi, rüzgâr esimi...
yeter ki hareket edebileyim

ateşlerdeyken söylediğimdi bunlar sana
nükseden hastalık geçmeyen yas
dünyanın kirpiklerimden düşen ağrısı

leke sanıyorlar süveydayı.

YAKIN

kablolardan akan cereyan ve cvelan
eksik bıraktığıyla kalsın bizi hayat
elektrik direklerine sarılıyorum eğri
rüzgârın uğultusuna yabancı sana değil'im
gürültü çukurlarına düşüyorum
sen bana ince gölge; inceldiği yerden incelikle
kentsel dönüştürücüler nevroz psikoz
kaos gibi kucaklıyorum seni
bilinmezlik tanrısı soyuyor derimi

önsezilerin korumadığı açık hiçbirimizi
küflü elmalar bırakıyorum okunmuş suya
biter aşk; mesire şenlikleri, mezar yerleri
çürümüş ot kokusu ve atlar...
tesadüfler bizi yaklaştıran uzaklaştıran
başka'yla öğrendiğim korkular
kötülük aynalarda parlıyor
göz gözeyiz onunla ve ona tetik
boş değilim, nedensizim sana
öykümü anlatmadan daha
iliğime dayanan bıçağı bil
yarasaların bul vampirlerden farkını
uzun susuşlara pıtrak kelimeler
bütün kelimelerden temizlenmeli
o zaman şiir belki...

kaos... kimse bilemeyecek düzenini
hıştırlar etçil hırıltılar arasında
boşluk büyüttüğümüz yeryüzü,
kim yaklaşırsa çapaklı bir ses olarak kalbin yarasına
o yakınımızdır bizim.

İnat

ÖLDÜRMEYECEKSİN

yaralanabilirliğimle karşıdayım
yasımın kederiyle
korkuyorum İbrahim gibi
şiir mırıldanıyorum dua niyetine
kabul olur mu bilmeden
bir tüy gibi yükselmek isterken

o zaman su yutsun beni
mesafe kalmasın gölgemle aramızda
rüzgâr ağaçsız bıraksın
iyi bir anı aramaktan vazgeçsin hafızam
yatışmayacak içim nasılsa

kırılırsam
şiddetine yutulursam bakışın
yaralı benlik; yaralanabilirlik
yüzü hatırlamak yetmez
bana karşılaşma gerek
yüzünle başlayıp okumaya
yüzünde anlam biriktirmek
var bu içinde senin
zulmedensin kahharsın
uçurum korkulu patikasin
askıya alınanım ben hayatla aranızda

kızkardeş Antigone düşünde konuştu:
varlık, evinde uykuya çekilmeli
çürümeye bırakılan yalnız bir ceset değil
o bunu bildi, böyle direndi

ara bölgede, askıda
incinebilirliğimiz
yüz hep hatırlatır
öldürmeyeceksin!

yüzün hatıra sandığımdır.

,

TÖKEZLEME TAŞLARI¹

bir zaman sonra zımpara ve cila istiyor tarih
havaya karışıyor toz, senin adını hatırlamıyor
incelip epridiğini eksiğin gediğini fark etmiyor
Leviathan! seni boğmak için seviyor denizini
biz günlerce tavana bakıp ölülerin adını sayıklıyoruz
süt sağıyor kadınlar körlerin gözlerine
ağaçsızız, yağmur toplamıyor burada gökyüzü

yürümek kendine doğru yoruyor insanı
hangi kapı eşiğinde bir taş
bir anıt olup günü gölgeyle yarıştırıyor
komşuluk hakkı bu tökezleme taşları
ekmeğin buğusunu bölüş diyor
boşaltılmış köylerin heder olmuş umudunu
giyabında olsun hakkını teslim et
ölmüşlerin canına değsin bu iade-i itibar

şu uzaktan kumandalar epifanik bir silah
uydu kanallı öldürmek gösterisinde ölü ne oluyor
gösteren mi gösterilen mi dilbilim çözemiyor
göze giren gaz kapsülünü, talcidle yıkanan yüzü
asit yanığı, ruhun kırçıllaşan dokusu... çözülmüyor
acımızı sormayınca kimse
yeşil yürüyor damarlarımıza çatlıyor beton
sümbülteber diyorum, daha önce hiç duymamış
şimdi diyorum, senin şu yarana ne bastırsak
iç kanamaya alışık damarları bu uygarlığın
durmadan daralıp genişliyor iş ki yırtılmasın

1. Almandada Stolperstein denilen Tökezleme Taşı, II. Dünya Savaşı sırasında evlerinden alınıp toplama kamplarına götürülen insanların anısına Gunter Demnig tarafından gerçekleştirilmiş projenin adı. Her kaldırımında evlerinden çıkıp bir daha geri dönmemiş kişilerin adı, doğum tarihi, evlerinden alındığı tarih ve nerede öldüğü yazıyor. (Yazarın notu.)

sedeften bir uyku heykeli paramparçalanıyor
hayırlara çıksın, su dinlesin, aksın gitsin
sokak kabul eder mi flanöz dalgınlığımı
homo sapiensliğimden sıkıldım homo viator'üm
siz yine bir erkek düşlediniz hay allah! her nasılsa...
biraz cila biraz zımpara; arkeoloji hassas bilim
öldürün, öldürün öldürmek sizin büyük gösteriniz
payımıza düşen gitmek, olsun,
mülk sizin dünya bizim nasılsa!

bu tökezleme taşları bu komşu hatırları
düşüverdiğim boşluk misafir odaları
sersemlik anları yüz yüzelik durakları
komşumsun diyorum, misafirimsin
misafirim sana.

IŞIK

ışığa inanıyorum
hayatın ve hareketin sürme imkânına
katırtınaklarına doğru yürüyorum
dağın sarışın alnına
doğada imaya hiç rastlamadım
kırpilerin aşk hayatını merak ediyorum ama

kesik kollarından sel olup akacak birazdan orman
pıhtılar parlayacak kabuklarında gövdenin
döküntüsünden bilip en eksik olanı
gidip sarılacağım bir akağaca
gürültüsüne karışıp kaybolacağız yekpareliğin
hayretimden yakalayacak sendelerken beni
kabartacak tüylerini üstümüzden geçerken
ölüm denen ürperti
ona da inanacağız ışığa inandığımız gibi

dağın havadar balkonuna varınca
şedit bir öpüşme ardından zonklayan dudaklarınız
başımı döndürmüyor bu uçurum yalnız
eteklerimi tuta tuta havalanarak arada
düşmek de bir inme biçimi
roller coaster, rüzgâr koridoru, maddenin itme kuvveti
ben eylemsizlik yasası sayfanın ortasında
iyisi mi neredeysem orda terk edin beni

aşk, değil mi ki tekil bekleyiş
kendini gülde unutan diken
bulutunda unutan gökyüzü
sende unutan ben
dörtnala, adeta, tırıs, rahvan
gitme vakitlerinde hepsi denendi

ışık yolları açtığında metal çapağından ayrıldığında
kesiklere anılar dolacak vadiye su
bekleyişin heybesi unutuş olacak
su bulut kokacak bulut orman
ellerim kâğıt
ışık inanmamız için parlayacak.

*bir impalaydık belki
sararan otlar afrikasında
siz nereden bilecektiniz
bir leşiyici değilseniz.*

sesler birbirine karışırken *Dirmit*
bir taraktan boşalırken sayıklamalar
aynı ağızdan fısıldarken o çok yaşlı kadın ve kız
çocukluğumuza iliştilmiş muskalarda
içrek sözlerde kaybolmuş, aldatılmış olabiliriz

büyümüş halimizle bir damın tepesinde
ufkun sonsuzluğu baskısı üzerimizde
biteviye söylenmiş söylenecek yalanlardan yorgun
dünyayı bir tablo gibi seyrederez
el ayak çekildiğinde konuşkanlaşır etraf
bunu bir ikimiz biliriz
zamanın içine kaçmış taşları ayıklarız da
zamanı parçalara ayıramayız

söz uğultusuyla yükselirken evlerin bacalarından
bu dil başkasına nasıl çevrilir
sır yoksa söz düşkün
hafızanın camına çarpıp çarpıp
bir öleydik bu kez deriz
keçi yolunda yürümek bizim mırıldanma cesaretimiz

önce sesten sonra sözden geçmeliydik
o boşboğaz dilbaz lafazan beylik sözden
gözümüz değer değmez dünyaya kulak da işitsindi
susunca yoktuk hayatta kalmak içindi gevezelik
akan çeşmelere konuştuk akşamüstülere
ağızdan ağıza uçtuk onunla büyüdük büyüledik

sonra loş bir kitaplığa düştük
annemiz bildik onu da
kadına yakışmaz dediler *Dirmit*
kitap sizi üşütür
sözden öyle alkor yanarken
bir şey söylemedik
harflerin kancaları vardı karanlıkta parlayan
levh-i mahfuzdu, boştu
tane tane okunaklı
yazıydık yazılıydık artık.

SICAK TAŞ

I

avuç içlerim kadar sıcak biriktirdiğim taşlar
ağrıyan yerlerine bırakacağım tılsımını
taştan bir heykele dönüşeceksin korkarım
gözlerini öpeceğim elmacık kemiklerini
suyun anlattıklarını dinleyen bir pars olacağım
kanımın hıştırtısıyla uyutacağım seni
barbar diyecekler ama olsun
sırf kemik kalacağız yolun sonunda
bilge değilim
boşuna sözümde durma benim

ormanı okuyorum boş zamanlarımda
gövdeye bakıp kökü görüyorum
ağaçların yatay serüvenini
çayırlarında iyiyim ülkenin
acı ot topluyorum zor zamanlara
şifa olarak duruyorum ağzının kenarında
ovayı titretip geçiyor yıldı dediğin o tek nefes
rüya sanıyorlar onu yeryüzünün nabızı
bir atın soluk soluğa terlemesi
aşkın iması say onu genleşen bir şimdi

II

orda kalsaydı dünya ya da biz atılmasaydık buraya
unutuyorum bunu taş sıcak avcum yangın
uyusam diyorum tümseklerinde ovanın
hatırlamak için sararana dek otlar
şarkı gelse, karanlığın kalbindeki oku çıkarsa
gitsem sonra ben, kuzey rüzgârlarına av olsam
düşsem kendimden bir hayvan mezarlığına
kemiklerin arasında kemik kalana kadar
ağlasam.

SYLVIA

senin kadar üzgünüm Sylvia
ama ben intiharı yağmur gibi
hep toprağıma düşürüyorum
iyi huylu otlarım yeşersin

bakire sözüm yırtılsa iyi olurmuş
kurumuş kan kokuyor oysa her yerim
içimdeki yırtıkları diktim diye mi
hep görünmeyen bir kederi söylemişim

Sisyphos çölü sevdi
ah, o bilinmezi bildiren vaha
ceza umutsuz bir mutluluk olabilir mi
sen dayanamadın mutsuz umutlara
bunda bir yanlışlık olabilir mi
ben gördüm
şahika nasıl bir yanılsama
hep tepe üstü...
bu boşlukla aramda bir şaka
Sylvia gülümsemeni saklama
ölüm provaları hep komiktir biraz da
beni seninle anmıştı vaktiyle
eleştirmen bir bay
itirafçı şair kadın iştahı varmış bende
gizli şeker gibi bir şey olmalı bu
itiraf ediyorum farkında değildim
seninle aslında hiç benzemiyoruz birbirimize
ben alıştım gurbete
huysuzluğun huzursuzlukla kızkardeşliği gibi
aşına bir yanımız var
kabul etmem gerek belki de

başlamışken şunu da söyleyeyim
sevemedim
şiiirin boy aynasında kendimi görmeyi
sevgilimin içcebindeki ayna
o taşısaydı her yere beni
alnımdaki ateşten öptüğünde
dağılsaydım çekirdeksiz nar gibi
-saydım, seydin...
olmadı bunların hiçbirisi

şimdi süt taşıran bir dalgınlıkta
gözden geçiriyorum bütün ezberlerimi
sığmadığım besbelli Sylvia bu fanusa
Galip'in asumanı... o başka
ben yıkıyorum kendimi
ışksız bir suyun aksi olamam
ofelyası da bir erkeğin
ya da ruh ürpermesi...
senin mavin bambaşka

kendimi unuttuğum bir kuyunun başındayım
seyrediyorum çocukluğumun mevsimlerini
hatırlayamam sandığım her şey
orada yeni bir masal...
hafızanın ipini bıraktım
yekpare bir düzlükteyim Sylvia
hayatla aramda bu kamaşma
belki budalaca bir şenlik.

Sızı

DİPTAŞI

suya bıraktığım harfler yapıyor yüzünü
dingin bir kararlılıkla ellerini kavuşturmuş
canavarından önce davranıyorum gölün
diptaşıyım, suyun gözü
oradan konuşuyorum akçaağacın kargasıyla
yanlış inşa, kapanmayan yarık
aynı ile başka
su karanlık okunmuyor yüzün

*tekinsiz buluyorum kendimi
mundar edilmiş bir imgeyim artık
an gibi kaçtığım düzçizgisinden takvimin
saçlarım dallarında
orman bir çember midir?*

soruma yanıt değildin ama geldin
yüzün gölün ezberi
ne zamandır onarılmayı bekliyor
bahçe kapısı ve diğer şeyler
günleri aynısıyla çoğaltıp
ip atlatıyorum sabahlara
köklerindeki kör kurtçukları ayıklıyorum hayatın
çürümenin tadıyla sarhoş
bir şeyler devrilsin istiyorum
derinleştikçe işaretli kuyular
yeraltından yükselen homurtular
lav kovalarını hazırda tutuyorum
yine de diyorum
sütün buharıyla yumuşayabilirim
kapıda dururken kırmızı yağmurluk
bir kasaba tedirginliğiyle

aklımdan hızla geçti bütün bunlar
sen kendin gibi dokun gülün yaprağına
değil mi ki geldin
dikenlerimi kucakla rüzgâr titretmeden gölü
bahçe kapsı hiç kapanmaz artık hep aralık
öyle...

*metafor olmaktan sıkıldım da kaçtım
evde sanırken beni herkes, en uzağa
mecazlarımı siliyor bu karanlık, bu su
midemde bir ekşime
içimdeyim; uzaktan konuşuyorum seninle
hurûfi diyecek beni yakamayanlar
hasarlı hurufat yığını sesimle
karşıyım dalgın suya
yüzüne bir de...*

23 NO'LU TRAMVAY

susmak lazım gece çünkü
Tajo tılsımlı su; kendini sonsuzluk sanıyor
sen bana birikmelisin; ben sana deliyim çünkü
burada mesafe yok, en uzaktayım, daha uzak yok
Tajo senin gölgen var; damarından ışık sızıyor

yoksulluğa burada çıkılıyor; turnakları kirli, dili nasırlı
dar sokaklarda tramvay iniltileri arzuyu hiç çağırıyor
denizin eskittiği çapaklı bir fado geceler
mecazdan kurtulamıyorum çünkü
niyetlerim dolaylı anlatım ama gözlerim dik dik hayata
sesim beni açık ederse birden, utanırım
saat, tamircisine zamanı soruyor;
aynı dalgınlıktan yapılmışız çünkü

bu asansör diyorum beni göğe çıkarsa erince çıkaramaz
çelik halatlar taşır yükü ama hatıra saklayamaz
sessiz ol, ağaçtaki balı sessizlik büyütür çünkü

gecenin hayvanı uyanan
değilse gecedan niye korksun insan
yorgun çatlaklarından düşüyor evham kuşları
nehir boyu seni yürüyorum yanımda gemici hayaletler
hiç korkmuyorum; korkmuyorum çünkü
kendimle yakınlaşmak için geldim en uca
ya kurguysa her şey gibi ben de; yabancıyım çünkü

o tramvay 23 numaralı
hangi Pessoa'ya götürmüştü beni
hangi gecenin sanrısına seni, hatırlar mı?
kızgın güneş derin su uzak kıyı
hangi benin arzusuydu sana dökülmek
rüzgâra okuttuğum alnımı, meşelikte bıraktım
Poseidon nefesini aşkın tarihi kadar tuttu ciğerinde
tanrıların çokluğundan Allah'a sığındım
yalnızca ışık vardı aramızda
içimden konuşan gölgeleri duyuyordum
ama bunu duyuların zaferi sanma
ötesi var çünkü...

söyle bana Tajo anları uç uca eklemek yarar mı işe
şimdi'den yeni dünler icat etmek
sıkılıyorum çok, oyalamıyor akıldışı gezintiler
bahçede gri heykeller, yenilmez sabrı taşın
korkunç hikâyeler bıraktı yüzümdeki haritaya
dünyanın yükü kelimeler çünkü

Pessoa dinle, yatağının ucundayım
dokunuyorum eşyana, ruhunsa çoktan uzakta
madrigallerden yapılmış Lizbon, sen değilsin
çok düşünelim zor sevelim diye
hayat şeyleşmeden parodileşmiş

bir tramvay 23 numaralı fısıldadı
–romantizm çağı kapandı–
o muydu şiirim ışık ve sudan ibaret?
ay düşerken uykuya, gölgeler imparatorluğu
ışık kurtarıyor hayatı
uyanıyor Tajo’nun kendinden önce karanlığı
sonra avucumuzdan dökülüyor anlar
ikimizin arasında yalnızca ışık
var çünkü.

AYRILIK İŞARETLERİ

I

klimanın serinliği unutturuyor her şeyi
yol boyu jilet izleri; zihnimin kesik çizgileri
yüzeyde kalmayı beceremiyor söz
batıyor nefti safra denizine
söylenemeyenler birazdan ölümcül bir zehre dönüşecek
vitesi değiştiren el teğet geçiyor
soğumaya başlamış şimdiden
yenilmiyor dokunma arzusuna
yan bakışın tedirginliği omzumda
aramız katılaşmış

bir dere kenarı sağ yanım, akıyor zakkumlar
genç çınarlar, hayattan hâlâ ümitli
kavaklar dikleniyor yeryüzünün yatay uyumuna
sarılğan morsalkımlar ve ben harmoni istiyoruz
böyle bir dereye düşürmüştüm çocukluğumu
siğil içinde çıkmıştı ruhum içinden
okutmak için ocaklar, kuvvetli nefesler
yüzüme üflenecek ihtiyar dualar aranmıştı
hatırlanan daha (mı) gerçek yaşanandan
–kurbağalı olduğunu sanıyorum derenin
ama delil gösteremem–

II

kötümser bir frenle sarsılıyor gerginliğimiz
dikiz aynasının ucunda
bir pandülün çılgın rakısı
tütsülenmiş biberiye
–neyden korusun diye...–
içine canım çekilmişti az önce
sürüsünden ayrılmış kara keçi
zamansızlığın bilgisiyle
geçiyor ölümün önünden
gülümsüyor orman onu kaybetmeden
gövdemdeki gül ağacı sendeliyor
hararetleniyor kanım, hareleniyorum

III

arkamızda kaldı kasaba çoktan
kadınlar ve kırmızı sardunyalar
evönlerinin suç ortakları
gagataşları, yıkanmış avlu unutkanlıkları
kahvelerde ahşap iskemleler
dışarlıklı uzak bakışları
okul gönderinde devlet herkes kadar yalnız
caminin elifi; o da uzun bir hikâye
her yerde böyledir Flaubert'ten beri
yavaşlığıyla taşra dünyanın yasevi
duvarlara vurulmuş taze kireç
silinmiş sokak mahcubiyetleri
hep tertemiz bir şimdisi olsun istiyor insan
hiçbir yere gecikmemiş, her yere yetişmiş

akıl şaştıkça nasıl korunacak denge?

bunların gürültüsüyle geçtik bağarasından
ham ve yarım; ağzımız ekşi koruk
ayrılık tamamlasın bizi
zaman taneleri ağzımızda
bu, ürpertiyor beni

IV

düz yolda ani vites değişikliği
bozuldu aramızda büyüyen hayret
sessize alınmış iki telefonduk
radyoda gezindik can havliyle
fütürist bir trubadur şiirinde duraladık
dans with me to the end of love
kır romantizmi, yavaşlık iyi gelir sanıp
hırçınlığımızı kentte bırakmıştık
sazlıklar görüldüğünde yorgunduk çoktan
hız kesti araba, kapandı klima, boşaldı düşüncemiz
aralanan camdan hayat sızdı ölü bölgeye
yüzümde gezinen nefes biliyor her şeyi
sonra kum... o gizliyor
seni ben ne çok sevdim
deli incir yaz gölgeleri biriktiriyor
akşamüstüler uzatıyor rüzgâr
zeytinağacı olduğumu düşünüyorum bir vakitler
tuzdan korkmayan
bu hiçbir şeyi kolaylaştırmıyor
suya bakmak söndürmüyor ateşi
yürümek sirenlerin arkadaşlığıyla
yatıştırmıyor

kesiklerden damlayan ayrılık işaretleri...

HUŞ AĞACININ ALTINDA

I

temsili resimler tutuřturdu elime
bak, bunlarla anla dedi
gecip giden neymiř, olan biten
bir daha da taşra yapma bana
eskiyen gün, snen an, ađan bulut için
kuyunun yuttuğu ses, ışığın içtiği gölge...
gnahsızım ben dedi. inanmadım. bir hayvan gibi.
günahsız ve önyargısız.

II

taflanların yanından geçiyorduk kriz geldiğinde
gözbebekleri değildi yalnız büyüyen, burun kanatları
içinden bir canavar püskürtmeye hazır hali
kuruyan dudakları artık zalim değildi
bitkilerin acı sularıyla ıslatıyordum ağzını
dünyayı yiyip bitirme iştahıyla gelmişti buraya
beni dünyayla bir yutma arzusuyla
mutlak değer gibi korusun isterdim beni orman
ellerimin düşünmesiz merhameti çıldırtıyordu
günahlarım vardı benim ve günahsızlığa inanmıyordum
orada her şey durmadan değişiyordu, korkmuyordum.
cüretim bundandı, orman kendini akarak yeniliyordu
tam olarak yenilgi denemezdi buna
suyun yıkanmasıydı güzelliğe çekilmek
bunun dile gelmeyen tehlikeli bir yanı vardı
tehdit ediyordu içimdeki yırtıcı beni durmadan.

III

dağın kuzeye bakan yamacında
yatırmıştım onu bir huş ağacının altına
yorgundu, ıtırli otlarla ovuyordum bileklerini
şarkı mırıldanıyordum iki kaşın arasına
parmaklarımla sinir uçlarının zehrini alıyor.
sakallarının arasından yol bulmaya çalışıyordu
ter kristalleri, titreterek çenesini. seğirmeleri...
içindeki hayvan uyanmak istiyordu
işte korkuyordum bundan
bir tek şey kırabilirdi bu talihsizlik çemberini
tekinsiz hırıltılar kabarıyordu içimde
kuru dalların çıtırtısı karışıyordu kemikleriminkine
bir solucan koridoru açsındı kollarını bana
değilse kemik kemiğe o uzun hikâye...
sürtüne sürtüne zamanda yangın olabilirdik, toz.

IV

izin vermeli miydim uyanmasına onu böyle seyretmek
varken?
karası kayıp olanın dip gezintisi. arzumu özgür kılıyordu
yarı-ölü bu gövde. kabarıp sönen göğsüyle
dibe çöken bir çakıldı o
denizin dibiydim onu seyrederken ben de.
ses ve ışık geçirmeyen bu yerde faydasız bir ateşti ellerim
söndürüyordu ferimi bu inançsızlık
ışık alıp götürsündü beni
bu kabul ve teslimiyet ...
seri katil aklı, suyu döven pençelerim
bir dilemma büyüyordu derinimde
koyu gölgeli yeşil karanlık...

V

orman içlerine ilerlemeliyiz dedim. mermerden heykel.
dedim. sürüklerken gövdesini sık ağaçlıklı arazide
çatlaklar derinleştikçe, acısı da boyut kazanıyordu
n'apsam yararı yoktu
bu dar geçitte, yarasalar emdikçe boynunu...
gövdenin bana söyleyecekleri vardıysa da onu tam
duymadım

tümsekli ova sarışın bir ayı uykusuydu
yaban bülbülü, kukumav, çayır kuşu...
anlamıyordum dediklerini
ama ılık bir su gibi boğazımdan içime yayılıyordu hoşluk
tuhaf şeyler oluyordu ve ben ölüm nedir bilmiyordum
farkında değildim sagusuna çoktan başlamıştı toprak
bir kesiciydim esrikliğini kendisinde deneyen.

VI

yüzünde sertliğin hışmı dinmişti
gölgelerin büyüttüğü bir oğlana dönüştürmüştü onu ağaç
geniş alnına bir öpücük bıraktım
büyük bir gece hayvanını dağlamıştım
muzaffer gülüşümün kırıntıları ağzımın kıyısında
giderek soğuyor, aytaşı gibi parlıyordu
iç odalarda tıkırtılar...
küçük bir kıza dönüşüyordum ilk günden önceki
onu öyle sevmek istiyordum
canımı yakabilirdim, kendime savunmasız değildim
yenilsem kendime, ona yenilmiş değildim
pul pul döküyordum aşkı; sedef değildim, kabuk
denizkızı, acıya ehil hiç değildim
çakılmadan dibe duracak değildim
ben kimsenin bildiği değildim.

VII

sönmüş kireç kuyusuydu hafıza
deri, altına ne zerk edilse emiyordu
tedbirsiz yakalanmıştık, hatırlamaktı zehir
ilk kez şüphe duyuyordum kendime yakınlığımdan
ilk kez kökü zayıf ağaç gibi sendeliyordum
ilk kez oyunu ben kuruyordum
kireç kuyularını ilk kez. leke içindeydi gökyüzü
dünyaya açılmak, telaşa kapılmadan ağır ağır unutulmak...
bu açıklıkta göğsüm rüzgârda, bu iyiydi
yaşamak ölmek iyiydi, hafıza bilirdi.

VIII

adamlar... bizi bulmadan gitmeliydik buradan. adamlar.
soğuk mermerdeki çatlaklardan zaman tozları sızıyordu
çok iz demekti bu
başlamıştı sıradışı sessizliğin huzursuzluk nöbeti
kuruntum kar gibi dağılıyordu her yana
gövde denize açılıyordu. dipti.
mermer. ses yoktu; ışık vardı.
hiç gecesi olmayan bir orman vardı. bir gökyüzü, bir su.
kıpırtısız bakıyordum gözlerine, ölünce iris ne oluyordu?

ESKİ ORMAN

bir gidilemeyesi eski orman
oraya gittin sen
saçakları ne süpürür yarım akıl ağaçlar
serinine serdin düşlerini bir güzel
şimdisi kim bilir nerede geçmişi silik
öyle döndün zor koptun sarıldığından
metanet diliyor o şimdi senin için tanrısından
tozla yaprak taşla toprak arasında
neyle dolacak içerden büyüyen bu boşluk
gidilemeyene gittin de eksik döndün
dile dökemediğin o ara yer
susalım da onlar mı söylesin ikonkırıncılar
kemiklerimizden başlasınlar kırmaya
nemiz varsa rehin alınan
her nereye gidersen
gölgenle mesafeni koru demiştim

gidilemeyene gittin ha sen!
çın sabah, ormanın çıt'ı
görülemeyişi işittin
kiraz çiçeğinin lirizmi değil metafiziği
uzundur o sönme an'ısın
yüzünde arzunun izi
kalmış gidip de döndüğünden
onların yanlış sesine boşver
harfleri tanıyamazken de okursun
parçayı bütünü, düzü eğriyi
asıl *küçük a harfi*
o ne anlatabilir senden
acemiliğinden bir kez'liğinden
gitmişliğin, eksik dönmüşlüğünden

LEYLAK SARHOŞU

leylak sarhoşu bu sokak
o şarkının şarabını içelim
içimizi sökmeye yeter mi
dokunmak günahlara
eti kanatmak; ölüm katılığına yaklaşmak

biz: yaban hayvanlar
ıssızlığımızı birbirimize sürtelim
yalayalım yarayı
kurutsun tuzu dilimizi
hasarlı kalpler, iççekişler
kör bir elin nedensiz seğirmesi
insan'a ağlayalım, bizi boş ver

gecenin mor pelerini
birden üstümüze düşen
ölüme razı, yaşama mecbur
meczip fesleğenler yol diplerinde
delirmenin zembereği boşalmasın için
ferahfeza söylüyor dar sokaklar

döne döne inerken yere yıldızlar
dilinle mühürle beni
her şey kestirilemeyen bir insanlık hali
yaşamak belki bu yüzden hayret verici

içimde karaca içimde serçe
içime kaçan daha kaç hayvan
gölün suyunu karacanın gözleri içti
hiçbir ökseye yakalanmadı serçe

ama leylak şarabın senin
unutturabilir mi bu tenhalığı
bastırabilir mi ağzımın kan tadını
razılığım la yetebilecek miyim menzile?..

AŞİNA

bu yolun sabahçı kahvesi benim
kim gelecek bilmeden beklerim
ahşap yorgunluklar devrilir
günden geceye
neşvenin söner feri
dededen kalma göç hatıraları
ipek mendil, tespih, frenk gömleği
fırketesinden kurtulmuş topuzun veraseti

bir gün aklımı defedip
rüyamı ağaçlandırdım
merakıma hayretimi koydum
girdim bir karınca yuvasından içeri
toprak ürperten temaşa
durdum görmek için meşrebimce
eskidikçe zenginleşirmiş eşyanın kalbi
ağır yürüdüm, yüksek baktım
kendime ve şeylere

derin suydum, taştım köpürdüm
mazgallardan çıktım gün yüzüne
dingin bir sabahı dolaştırdım
ağzımda kahve niyetine
uyandığımı böyle erkenden
ne bilsin dünya
o daha şiirini bekliyor
kat kat göklerin nefesini
bilekleri yatışsın
damarları açılsın
yayılsın hayat
yerin göğsüne

ortasından Neretva geçen kalbim
akmak başka durmak başka macera
göçmen soyum bunu öęretmedi
ağır kadifeleri olmamalı hiçbir evin
koleksiyonlar hastalıklı bir bağlanma
her yerde keten serinliği, pamuk basitlięi

ıkıldı mı kapıdan
açıldı mı yolculuğun defteri
suda hep tanımadığım biri
durup durup yokluyor kendini

buraların aşınası ben miyim?..

HUY

usulca, yanına varır gibi uysalca
yeni huylar edindim Prusya mavisini
Prusya'yı hiç görmedim
annemin elleriyle uzanıyorum göğ
taze fasulyenin çıtına
bir porselen sürahi
sardığını serinleten opak
onun gibiyiz seninle yakın ve mesafeli
bir kez olsun cam gibi patlamadıysa insanın içi
anlaması güç bu yakın mesafeyi

dayanılmaz baş ağrıları, vertigo, gönül bulantısı
o deniz feneri kadını hatırladıkça
olmanın sevincinden çok kederini
mağaradaki su sesi sızıyor aklıma
su... ölümü dehşetli, hayatı biricik yapıyor
nehir taşıyor, nabızı yüksek atıyor
yeryüzü unutamamanın ıstırapı, duruyor karşımda
cebimdeki çakılların yarısı kurdun karnında
yarısıyla konuşuyorum ateşin ağzıyım sana
müntehiriz, vehim içinde alnımız
deniz hayvanı olmanın zamanıdır
çekilmenin bir istiridye kabuğuna

huyum kurusun kaldıysa eski vakitlerden
tohumlarını serp, yağmurunu topla
ölümler, çok kederler görmüş bir taşım
ufalandım, sonra yumuşadım
iklimleri unuttum ama
diri kalmalıyım bu idrak mevsiminde
huysuzdum bumburuşuk kertenkeleydim düşümde

ateşli hastalık, irin dolu gövde
yoksulluk bilmez sanıyorlardı beni
huyun huyumla halleşmeden önce
kendini yıkan yeniden yıkan
içimden boşalan sıvılarla çizdim
bu salyangoz yolunu
kelimelerin gölgesi...
onun rüzgârına daha durmadan

huyumu al götür bütün bütün
sonra söyle benden ne kalır geriye?..

Utanç

TERSİNDEN

rüzgâra küsmüş otum
ufalanmış ekmek içi kuşlara
bazen kendime aşırı yorum
tersimden okşa beni

bana görüldüğü gibi görünmüyor onlara dünya
toprakta gömülü iyilik
çıplak ellerinle kaz onu
kelimelerimi bulursun az derinde
en dipte kemiklerimi
ölüm varken kaçamazsın arzudan
benden öncekiler de hep sordu
ne doğar benden kalan boşluktan
hazırlıksız yakala, aşındır mitlerimi
nedensiz sıkıntılar ölçsüz bir soğuklukta

ne vakit ben, desem
bu sızı, burnumun direği
sessizlik, akıl almazlığın kalbi
sessizlik, bademlerde acıyor
hayatta olmanın utancıyla

tuz çekmekten vazgeçmeli bu gölden
kafamda ölü atlar, sert rüzgârlar
karanlığın içinde gözü kapalı
düşle! su diyarını
tanrısal bir dinginlikte
meydan okuyan doğayı
düşün, geçmiş toy sevinçleri
bir kadavraya bakarken yükselmeli yükselmeli

köpüklenen kanımla bozuyorum yasayı
karantinaya alınmış kahkaha
ölüm hissi, eski gün
ve tozlanmış ayna
neye tutunmalı
yeryüzüne erken inen yas
kıyıcı tarih kayıp anlam
hafıza serseri
içime çöken yoz tortu
bitti; bitti her şey
acı kaldı geri.

VARLIKTAKİ YIRTIKLAR

uğultu biriktiriyor kent yakası yırtık çılgınlıklar
bin yıl uykusu, kıtmir sabrı, tarih kibri
bir fallus müze... ona gözlerini açıyor uyananlar
ortaçağ bitmemiş, altınçağ yaşanmamış hiç
taklidi değil tekrarız tüm bildiklerimizin

sınır taşlarını buraya kim koymuştu?

döl yatakları çürümüş yaprak dolu
biz yersizyurtsuzuz çoktan
gülден ve bahçeden korkanlar
asit köpüklerinde süt uykusu arayanlar
çiğ et çiğneyip ölülerimizde diş izi bırakanlar
ahşabı, taşı unutup gedikleri saten alçıyla sıvayanlar
ay ışığını küstürüp aşkı pırlantalarla parlatanlar
modernlik zırvalıkları, doğrusal hareketler
ilerlemeler, ilericilikler
gölgesiz küstahlıklar büyütenler
olurken bana bir şeyler bize bazı şeyler
orada çok uzakta kaldı
–Âdem'in de diyebiliriz– Havva'nın hikâyesi

bu dikiş tutmaz yırtıklar
boşluğundan hayat doğuran varoluşlar, varlık oluşlar
taşarken sınırlarımızdan birbirine doğru
arzu dediğimiz kederli sevinçler
yanlış yok, yalan çok bir dünyada
bu vücut, fikriyle yürümeyi öğreniyor
aşırılıklar düşünüyor bazen korkarak
külfetsiz yıkımlar, öfke dalgaları
içine patlayan bir devrim nasılsa öyle
kent de infilak etsin bir an önce
çingiraklı yangınlarla kopsun kıyameti

her şey derin uykuda rüya biziz

sabaha dek işittiğim dalga sesleri
gözümü ayıramadığım sis kaplı deniz
diriliğe doğru kışkırtsın isterdim
uyuşturuyor bizi
sudan başka şiir kalmayacak bizden sonra nasılsa
Narkissos ve Hypnos iki güzel ölüm

YANGI

bu şiir sandığın şey yangıdır
içsavaş, anı kurtarma operasyonu
ne varsa ölü ele geçirilecektir hayattan
veba uykunun pençesinde lime lime
ölümden önceki o boşaltılmış bölgede
–tıknefes bekleme odasıdır artık gövde–
yani eşikte eşyayla göz göze
kısa süreli özlemler giderilecektir

şimdi sen boş ver şu hayatta kalma oyunlarını
kök salma hevesinden de hızla geçilecektir
herkes herkese kimse olunca
dünya denen bu katılık daha da küçülecek
gün bir hayvan gibi uyurken
tutkusu sessizliğinde gizli aşka ilhak edilecektir

şimdiyi gelecek için heder edenler
insan ne olmak isterse o
amaçsızlığını seviyorum sokakların
her şey içimizden geçiyor
bir ölü nasıl kokar onu düşünüyorum ben
koku özlenir, düşlenir, düşünülebilirdir
bu size garip gelebilir
araya ölüm girince yabancılaşır insan kendine
delik bir ayakkabı bazen adalettir
dünyanın katılığını çözüp eritir
kardeşliği yapar gösterir
ki kuşların şarkısı sayarız onu
vakitsiz bulutların kışkırttığı
sesi denize açılan
ona Hrant deriz biz.

yangıdır bu.

UTANÇ

tanrıyla göz göze
utanç perdesinin önünde
günahlarımıydım
bağışlanmama vardı daha zaman
bir mağluptum, asi olabilseydim keşke
sonbakışta vazgeçtiğiydim sevgilinin
ebedî bir orada olmayan
sahtekâr iyiciller arasında,
inkâr ve inat
tek bir doğru için,
kefarete ve merhamet
akmalıydı kanım
konuşamayandım
o çok bilinip hiç tanınmayan

buyurganların fazlalık nöbeti
eksik bendim, silinendim
ölüye ses olayım desem
çemberindeydim cehennemin
yitik bir yankıydım yıkıntılar içinde
örtülü dehşet sonsuzlukta
boy veren felaket

anlatmak bir yarığın su toplaması

yazılmışın üzerinden geçmem faydasız
silinecek hikâye de sözü yutan sessizlikle
hafızada çakan şimşek
yazı ölüme hep geçilecek
benden harf harf hece hece doğacak ne?
yokluk uzayında dile döküldüğüm yerde
kuşkudan doğruya yalpa vurarak
her yanıma kâğıttan kesik içinde

imkânsızın çaresizliği, eşikteki görünmezim
tanık sayın beni, beni kurban
kilitli odalarda tırnaklarımla
sökülen kalbim soğuk karanlıkta
dilden öteye sıçramalı korkmadan
ne yapsam kurtuluş yok
bu yaşamak utancından.

*amaçsızlığını seviyorum sokakların
her şey içimizden geçiyor*

Kemik İnadı, her şeyden önce çağına hayretle tanıklık etmek zorunda kalan bir insanın şiiri sürdürme kararlılığı.

Tanıklıkla ne büsbütün suskunlaşan ne de öfkeli bir çığlığa teslim olan insanın inatla kendi sözcüklerini ve sesini, kendi yaratacağı ve inanacağı anlamı arama çabası.

Belgesel sinemadan şiir incelemelerine birçok farklı alanda emek veren Asuman Susam, *Kemik İnadı*'nda yeniden şiire dönüyor. Belleği her zaman bir yeniden anlama alanı olarak gören bir aydının kararlılığıyla...

Kapakdaki heykel: Cemal Taşsin Susam, "Zorluk"

9,5 TL
KDV DAHİL

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN 978-975-07-2629-3

9 789750 726293